

DET INDRE MARKED: GENERELLE PRINCIPPER

Det indre marked er et område med velstand og frihed, der giver adgang til varer, tjenesteydelser, job, forretningsmuligheder og kulturel rigdom. Der er behov for en vedvarende indsats for at sikre en yderligere uddybning af det indre marked, som kan give store gevinster for EU's forbrugere og virksomheder. Navnlig åbner det digitale indre marked nye muligheder for at styrke økonomien (via e-handel) og samtidig begrænse bureaukrati (gennem e-forvaltning og digitalisering af offentlige tjenesteydelser). Den seneste forskning viser, at principperne om fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og lovgivningen på dette område skaber fordele, der anslås til 985 mia. EUR om året.

RETSGRUNDLAG OG MÅL

Artikel 4, stk. 2, litra a), samt artikel 26, 27, 114 og 115 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Det fælles marked, der blev oprettet ved Romtraktaten i 1958, tog fra starten sigte på at fjerne handelshindringer mellem medlemsstaterne med det formål at sikre øget velstand og bidrage til »en stadig snævrere union mellem de europæiske folk«. Med den europæiske fælles akt fra 1986 blev målet om etableringen af det indre marked indskrevet i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØF-traktaten) og defineret som »et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital«.

RESULTATER

A. Det fælles marked fra 1958

Det fælles marked, som var det vigtigste mål i Romtraktaten, blev opnået ved hjælp af toldunionen fra 1968, afskaffelsen af toldkontingenter, den frie bevægelighed for borgere og arbejdstagere og en vis harmonisering af skatter og afgifter med indførelsen af merværdiafgift (moms) i alle medlemsstater i 1970. Liberaliseringen af handel med varer og tjenesteydelser og retten til frit at etablere sig forblev dog begrænset som følge af de konkurrencebegrænsende metoder, som de offentlige myndigheder fortsat anvendte.

B. Lanceringen af det indre marked i 1980'erne og den europæiske fælles akt

Manglen på fremskridt i gennemførelsen af det fælles marked blev for en stor del tilskrevet valget af en metode med alt for detaljeret harmonisering af lovgivningerne og reglen om, at afgørelser skulle vedtages med enstemmighed i Rådet. Den politiske debat om dette spørgsmål fik i midten af 1980'erne EØF til at overveje en mere

gennemgribende tilgang til målsætningen om at fjerne handelshindringerne: det indre marked.

Den europæiske fælles akt, som trådte i kraft den 1. juli 1987, fastsatte den 31. december 1992 som den nøjagtige frist for gennemførelsen af det indre marked. Akten styrkede desuden beslutningsmekanismerne for det indre marked ved at indføre afstemninger med kvalificeret flertal for så vidt angik satserne i den fælles toldtarif, fri udveksling af tjenesteydelser, fri bevægelighed for kapital og tilnærmelse af de nationale lovgivninger. Ved udløbet af den fastsatte frist var over 90% af de retsakter, der var nævnt i hvidbogen fra 1985, vedtaget, fortrinsvis gennem anvendelse af reglen om kvalificeret flertal.

C. Hen imod et fælles ansvar for gennemførelsen af det indre marked

Det indre marked har i væsentlig grad bidraget til fremgangen for og integrationen af økonomien i EU. En ny strategi for det indre marked for perioden 2003-2010 fokuserede på nødvendigheden af at fremme den frie bevægelse af varer, integrere markederne for tjenesteydelser, begrænse følgerne af skattemæssige hindringer og forenkle lovgivningen. Der skete store fremskridt for så vidt angår liberalisering inden for transport- og telekommunikationsydelser, el- og gasforsyning samt postydelser.

I sin meddelelse med titlen »Bedre forvaltning af det indre marked« ([COM\(2012\)0259](#)) foreslog Kommissionen horisontale foranstaltninger såsom vægt på klare, let gennemførlige nye retsakter og bedre anvendelse af eksisterende IT-redskaber for at lette udøvelsen af rettigheder i det indre marked og etablering af nationale centre, som skulle have til opgave at føre tilsyn med det indre markeds funktion. Tilsyn indgår som en integrerende del af de årlige rapporter om integrationen på det indre marked inden for rammerne af processen med det europæiske semester.

D. Relanceringen af det indre marked i 2010

For at sætte skub i EU's indre marked igen og sætte borgerne, forbrugerne og SMV'erne i centrum for politikken for det indre marked offentliggjorde Kommissionen i oktober 2010 en meddelelse med titlen »På vej mod en akt for det indre marked« ([COM\(2010\) 0608](#)). Der blev fremlagt en række foranstaltninger til at sætte skub i EU's økonomi og skabe arbejdspladser, hvilket resulterede i en mere ambitiøs politik for det indre marked.

I oktober 2012 forelagde Kommissionen akten for det indre marked II ([COM\(2012\)0573](#)) med henblik på at udvikle det indre marked yderligere og udnytte dets uudnyttede potentiale som en motor for vækst. Med akten udpegedes 12 nøgleaktioner, som skulle vedtages hurtigt af EU-institutionerne. Disse aktioner er koncentreret om de fire hoveddrivkræfter for vækst, beskæftigelse og tillid: 1) integrerede netværk, 2) borgernes og virksomhedernes mobilitet på tværs af grænserne, 3) den digitale økonomi og 4) tiltag, der styrker samhørighed og forbrugerfordele.

Akten for det indre marked II følger op på et tidligere sæt foranstaltninger fremlagt af Kommissionen — Akten for det indre marked I — og indeholder følgende aktioner, der tager sigte på at skabe et mere dybtgående og bedre integreret indre marked:

- virksomhedsmobilitet (f.eks. indførelse af bestemmelser med henblik på at mobilisere langsigtede investeringer, modernisere konkursprocedurer og bidrage til at skabe et miljø, der giver iværksættere, der ikke har haft succes, en ny chance)
- den digitale økonomi (som et skridt hen imod fuldførelsen af det digitale indre marked senest i 2015 foreslog Kommissionen, at e-handel i EU skulle fremmes ved at gøre betalingstjenester mere brugervenlige, mere pålidelige og mere konkurrencedygtige. Behovet for at tage fat på de vigtigste årsager til manglen på investeringer i højhastighedsbredbåndsforbindelser og til at gøre elektronisk fakturering til standard i offentlige indkøbsprocedurer blev også fremhævet)
- forbrugertillid (f.eks. indførelse af foranstaltninger, der sikrer bred adgang til bankkonti, gør bankkontogebyrer gennemsigtige og sammenlignelige og gør det lettere at skifte bankkonto).

Kommissionen skulle forelægge alle de vigtigste lovgivningsmæssige forslag i forbindelse med akten for det indre marked II senest i foråret 2013 og de ikkelovgivningsmæssige forslag senest ved udgangen af 2013. Parlamentet og Rådet blev opfordret til at vedtage lovgivningsforslag som en prioritet. Fremskridtene blev fremlagt i undersøgelsen »[Single Market Act: State of Play](#)«^[1]

Den 28. oktober 2015 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen »Opgradering af det indre marked: flere muligheder for borgerne og virksomhederne«([COM\(2015\)0550](#)), som fokuserede på at sikre praktiske fordele for borgerne i deres dagligdag og skabe yderligere muligheder for forbrugere, fagfolk og virksomheder. Den supplerede Kommissionens bestræbelser på at sætte skub i investeringerne, udnytte det digitale indre markeds muligheder og forbedre konkurrenceevnen og adgangen til finansiering. Strategien havde også til formål at sikre et velfungerende indre marked for energi og fremme og lette arbejdskraftens mobilitet og samtidig forebygge misbrug af reglerne.

I dag er en af de største udfordringer i forbindelse med udviklingen af det indre marked gennemførelsen af den digitale komponent. I maj 2015 vedtog Kommissionen En strategi for et digitalt indre marked i EU ([COM\(2015\)0192](#)), som indeholdt et intensivt lovgivningsprogram for opbygningen af en europæisk digital økonomi, som blev færdiggjort med Europa-Parlamentets ottende valgperiode.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Parlamentet var den drivende kraft i den proces, der førte til skabelsen af det indre marked. Navnlig gav Parlamentet i sin beslutning af 20. november 1997 udtryk for støtte til tanken om at omdanne det indre marked til et fuldt integreret hjemmemarked inden udgangen af 2002. Med en række beslutninger fra 2006 (f.eks. beslutning af 12. februar, 14. februar, 16. maj og 6. juli) bakkede Parlamentet op om tanken om det indre marked som en fælles ramme og et referencepunkt for mange EU-politikker.

Parlamentet spillede også en aktiv rolle i relanceringen af det indre marked. I sin [beslutning af 20. maj 2010](#) om realisering af et indre marked for forbrugere og

[1] Denne undersøgelse blev bestilt af Europa-Parlamentets Temaafdeling for Økonomisk og Videnskabelig Politik og Livskvalitet på vegne af Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO).

borgere understregede Parlamentet, at der skal træffes foranstaltninger til at oplyse og styrke forbrugerne og SMV'erne mere effektivt, men også til at øge borgernes tillid. Parlamentet kom med tre yderligere reaktioner på akten for det indre marked med tre beslutninger vedtaget den 6. april 2011: »[Styring og partnerskab i det indre marked](#)«, »[Et indre marked for europæere](#)« og »[Et indre marked for virksomheder og vækst](#)«.

I sin [beslutning af 20. april 2012](#) om »et konkurrencedygtigt digitalt indre marked — e-forvaltning som spydspids« pegede Parlamentet på behovet for et klart og sammenhængende lovgivningsmæssigt grundlag for gensidig anerkendelse af e-autentificering, e-identifikation og e-signaturer (som er nødvendige for at sikre, at grænseoverskridende forvaltningstjenester kan fungere overalt i EU). Denne beslutning efterfulgtes af [beslutningen af 22. maj 2012](#) om »resultattavlen for det indre marked«.

Den 11. december 2012 vedtog Parlamentet også to ikkelovgivningsmæssige beslutninger vedrørende det indre marked, en om [fuldførelse af det digitale indre marked](#) og en om [en strategi for digital frihed i EU's udenrigspolitik](#), hvori det understregede sin stærke støtte til princippet om netneutralitet. Dette betyder, at internetudbydere ikke bør blokere, diskriminere mod, svække eller forringe (herunder gennem prisen) en persons mulighed for at udnytte en tjeneste til at få adgang til, anvende, sende, offentliggøre, modtage eller tilbyde et hvilket som helst indhold og en hvilken som helst applikation eller tjeneste efter eget valg, uanset kilde eller mål. I samme beslutning opfordrede det også Kommissionen og Rådet til at fremme og fastholde høje standarder for digital frihed i EU. Målet med beslutningerne var at udvikle politikker og praksis med henblik på at etablere et ægte digitalt indre marked i EU, som kan håndtere forskellige nationale regelsæt på centrale områder, herunder moms, posttjenester og intellektuelle ejendomsrettigheder. Principperne om netneutralitet, det åbne internet og afskaffelsen af roamingtakster drøftes i øjeblikket som led i en lovgivningspakke, der fastsætter foranstaltninger vedrørende EU's indre marked for elektronisk kommunikation med henblik på at opnå et netforbundet europæisk område ([COM\(2013\)0627](#)).

Parlamentet vedtog en [beslutning af 7. februar 2013](#) med henstillinger til Kommissionen om forvaltningen af det indre marked, hvori det anbefales, at der etableres en forvaltningscyklus for det indre marked som en specifik søjle under det europæiske semester. Endvidere vedtog Parlamentet en [beslutning af 25. februar 2014](#) om styringen af det indre marked inden for det europæiske semester 2014, som efterfulgtes af dets [beslutning af 27. februar 2014](#) om SOLVIT. Endvidere vedtog Parlamentet en [beslutning af 12. april 2016](#) med titlen »Fremskridt i retning af bedre regulering af det indre marked«, hvori det understregede behovet for at fjerne unødvendig lovgivning, bureaukrati og negative virkninger, samtidig med at de politiske målsætninger opfyldes og der etableres konkurrencedygtige reguleringsmæssige rammer, som støtter beskæftigelsen og virksomhederne i Europa. For at lette onlineadgangen til de oplysninger, administrative procedurer og bistandstjenester, som borgere og

virksomheder har brug for, agiterede Parlamentet for oprettelsen af en fælles digital portal ([forordning \(EU\) nr. 2018/1724](#))^[2].

Den 9. april 2015 vedtog Parlamentet en [beslutning](#), hvori Kommissionen opfordredes til at fremme e-handel. Parlamentet vedtog derefter beslutningen af 19. januar 2016 med titlen »[På vej mod en akt for det digitale indre marked](#)« efterfulgt af en lang række foranstaltninger, der har til formål at opbygge det digitale indre marked, f.eks. på områder som [den kollaborative økonomi](#)^[3], [onlineplatforme](#)^[4], [kunstig intelligens](#)^[5] osv.

I undersøgelsen med titlen »[Reducing costs and barriers for businesses in the Single Market](#)« (offentliggjort i februar 2016) understreges det, at det digitale indre marked har et betydeligt potentiale med hensyn til at reducere omkostninger og hindringer i EU for borgere og virksomheder.

En anden undersøgelse »[A Longer Lifetime for Products: Benefits for Consumers and Companies](#)« (offentliggjort i april 2016) påviste, at det digitale indre marked har potentiale til at gøre EU's økonomi grønnere. Parlamentet vedtog [beslutning af 4. juli 2017](#) om samme emne.

Ifølge en anden undersøgelse med titlen »[Social Economy](#)«, som blev offentliggjort i marts 2016, kunne det digitale indre marked endog gøre EU's økonomi mere social. Udvikling af e-governance og dertil knyttede tjenester som e-sundhed er en af de måde, hvorpå dette kan opnås, som beskrevet i undersøgelsen »[Ubiquitous Development of the Digital Single Market](#)« (offentliggjort i oktober 2013).

Den seneste forskning viser, at principperne om fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og lovgivningen på dette område skaber fordele, der anslås til 985 mia. EUR om året^[6].

Mariusz Maciejewski / Christina Ratcliff
05/2019

[2]Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1724 af 2. oktober 2018 om oprettelse af en fælles digital portal, der giver adgang til oplysninger, procedurer og bistands- og problemløsningstjenester, og om ændring af forordning (EU) nr. 1024/2012 (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 1).

[3]Europa-Parlamentets beslutning af 15. juni 2017 om en europæisk dagsorden for den kollaborative økonomi [P8_TA\(2017\)0271](#).

[4]Europa-Parlamentets beslutning af 15. juni 2017 om onlineplatforme og det digitale indre marked [P8_TA\(2017\)0272](#).

[5]Europa-Parlamentets beslutning af 12. februar 2019 om en omfattende europæisk industripolitik om kunstig intelligens og robotteknologi [P8_TA-PROV\(2019\)0081](#).

[6]Poutvaara P. et al., Contribution to Growth: Free Movement of Goods. Delivering Economic Benefits for Citizens and Businesses (2019), prepared by Policy Department A at the request of the IMCO Committee, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2019/631063/IPOL_IDA\(2019\)631063_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2019/631063/IPOL_IDA(2019)631063_EN.pdf) and Pelkmans J. et al., Contribution to Growth: The Single Market for Services. Delivering economic benefits for citizens and businesses (2019), prepared by Policy Department A at the request of IMCO Committee [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/631054/IPOL_STU\(2019\)631054_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/631054/IPOL_STU(2019)631054_EN.pdf)

